Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 125 (625) ♦ Вівторок, 6 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

РІВНЯЙМОСЯ–НА ПРАПОР "САГАЙДАЧНОГО"

З нагоди підняття військово-морського прапора на кораблі ВМС України «Гетьман Сагайдачний» у місті корабелів Керчі відбулося велике свято. У парках виступали художні колективи з усієї України, на площі відбувся урочистий мітинг. На ньому виступили заступник міністра оборони України, генерал-полковник Іван Біжан, командуючий ВМС України віце-адмірал Борис Кожин. Щасливого плавання кораблю побажав директор заводу «Затока» Микола Волков. Освятив прапор і благословив моряків на службу митрополит УПЦ Київського патріархату Філарет. Військово-морський прапор України має такий вигляд: синій хрест на білому тлі, у верхньому лівому куті — зображення державного прапора України.

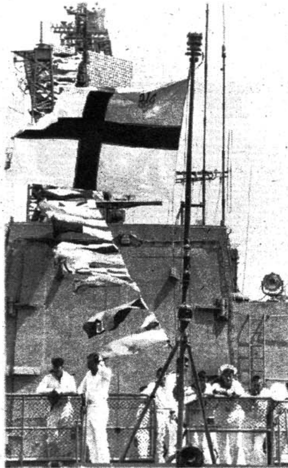

4 липня. Керч. Суднобудівний завод «Затока».

Фоторепортаж Олександра КЛИМЕНКА.

Цитата дня

Гапоновщиною назвав дії російських націонал-патріотів, які розпалюють пристрасті довкола Чорноморського флоту, міністр закордонних справ Росії А. Козирєв.

ДРУГИЙ ПІЛОТ, КРИМ І ФЛОТ, або Дещо про слов'янську долю

Генерал Руцькой, він уже волею долі віце-президент Росії, звертається телеграмою до адміралів, офіцерів, мічманів, старшин і матросів Чорноморського флоту, громадян Республіки Крим і палко закликає не ділити флот між Росією і Україною, називає абсолютно відкриті домовленості двох президентів «попытками закулисного сговора», нагадує про подвиг російського і українського братерства під час захисту Вітчизни. «Отрыв Крыма от России, развал Черноморского флота нельзя допустить» і т.д. і т.п.

(Закінчення на 2-й стор.)

ЖНИВУЄ ЗАПОРІЖЖЯ

У Запорізькій області розпочалися жнива. Механізаторам треба скосити і обмолотити хліб на 350 тисячах гектарів. Із них 260 тисяч — озимої пшениці. Жнива ідуть у Якимівському, Приморському, Приазовському і Мелітопольському районах. Прогноз на врожай непоганий. Однак селян хвилює відсутність достатніх запасів пального, а також велика навантаженість на збиральну техніку, що виникла через недостатню готовність до жнив у колгоспах і радгоспах комбайнового парку.

Запорізька область — єдиний індустріальний регіон України, який експортує за свої адміністративні кордони продовольче зерно озимої пшениці. В області є всі умови для того, щоб стати центром виробництва твердої пшениці, з якої виробляють бурштинового кольору спагетті, макарони, вермішель, ріжки. Проте хлібопрому не вигідно закуповувати у селян тверду пшеницю, бо вона на порядок дорожча за сорти м'якої.

Продиктовано в номер

З вогню — та в полум'я

Учора відбулося засідання нещодавно створеного Координаційного комітету з питань боротьби зі злочинністю, що його очолює Президент України Леонід Кравчук. На засідання були запрошені керівники обласних управлінь внутрішніх справ. Честь бути чи не першими гостями комітету начальникам УВС областей випала не випадково. Адже одним з основних його завдань є організація контролю за виконанням правоохоронними органами законодавчих актів з питань боротьби зі злочинністю, корупцією, охорони правопорядку, захисту прав, свобод, законних інтересів громадян. А криміногенна ситуація в Україні відомо яка...

У Верховній Раді Криму

13 сесія Верховної Ради Криму прийняла у першому читанні проекти законів Республіки Крим «Про вибори Верховної Ради Криму», «Про вибори Президента Республіки Крим». У першому законопроекті передбачено квоти для кримських татар, а також інших депортованих народів. Передбачається прийняття цих законів у вересні-жовтні. А сесія Верховної Ради, яка продовжить роботу 9 липня, розгляне концепцію Ради міністрів Криму у зв'язку з введенням на півострові режиму відкритої економіки.

У Севастополі стріляли

У вікна квартири представника Президента України в Севастополі Івана Єрмакова стріляли. Як сказав Єрмаков журналістам, спочатку він подумав, що вибухнув телевізор, і лише потім збагнув, що розлетілася шибка. Він повідомив, що ним незадоволені як крайні праві, так і крайні ліві. «Проросійські сили вважають, що я хочу українізувати Севастополь, а проукраїнські — що, мовляв, продався Москві. Я ж прагну вести виважену політику, щоб на севастопольській землі був мир, спокій. А глобальні проблеми Севастополя і ЧФ хай вирішують Президенти України і Росії. Моя думка їм відома».

Як сусід на сусіда образився

Афіни і Тирана не на жарт пересварилися. Причиною стало вигнання з Албанії за антидержавну діяльність грецького архімандрита міста Гірокастра (Південна Албанія) та розгін демонстрації етнічних греків на його захист. На знак протесту Греція розпочала депортацію албанців, які незаконно перебувають в країні як сезонні робітники. За деякими даними, тут їх 150-300 тисяч. Грецький прем'єр Константінос Міцотакіс відмінив поїздку урядової делегації до Албанії. У відповідь Тирана відкликала свого посла в Афінах і звернулася до ООН з проханням втрутитися в цей конфлікт, який, за словами албанського президента Салі Беріша, загрожує безпеці в південній частині Балкан.

З урядом законфліктувати легко

На початку липня між міністрами транспорту України та Росії досягнуто домовленості щодо погашення взаємної заборгованості до 1 вересня цього року, самостійних розрахунків за транзитні перевезення, про підготовку угоди стосовно пільгових поставок матеріальних ресурсів і запчастин для ремонту рухомого складу тощо. Ці домовленості обіцяють зрушити віз проблем, у розв'язання яких не повірив черговий пленум профспілки залізничного транспорту і транспортних будівельників. Пленум профспілки оголосив, що з 15 липня цього року зайде з урядом у трудовий конфлікт.

Верховна Рада: коментар тижня

Депутатам не до літніх розваг

Останній тиждень пленарних засідань Верховної Ради був позначений винятковою рішучістю і результативністю роботи народних депутатів. Нарешті, після багатомісячних дебатів був прийнятий Закон про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. Обговорюючи статтю за статтею документа, якого з нетерпінням чекала вся Україна, народні обранці відкидали будь-які «ліберальні» формулювання, голосуючи тільки за ті варіанти, які дають можливість правоохоронним органам вести безкомпромісну боротьбу з лихом, яке впало на голову молодої держави. Верховна Рада дала згоду на створення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю і на посилення тих структур, що вже діють, відкрила їм можливість застосовувати всю свою силу і технічні засоби для викорінення зла, яке роз'їдає наше суспільство. Вона, нарешті, дала визначення самого поняття, що ж таке організована злочинність і які правові норми можна застосувати до тих осіб і груп, які завдають величезної економічної шкоди державі і кожному з нас.

Закон дає можливість спецслужбам контролювати діяльність будь-якого банку аж до Національного, попри всі їхні «комерційні таємниці», за якими вони досі ховалися, притягувати до відповідальності будь-яку особу аж до найвищих урядових ешелонів, якщо вона займається хабарництвом чи помічена в належності до корумпованої групи.

Що ж, нарешті, правоохоронним органам руки розв'язані, лишається тільки чекати такої ж рішучості в їхніх діях, яку продемонстрували народні обранці при завершенні роботи над цим документом.

Несподіваної гостроти на сесії минулого тижня набрало обговорення інформації віце-прем'єр-міністра України Дем'янова про підготовку сільського господарства до збирання хліба. Цікаво те, що депутати, як кажуть, в штики зустріли наведені цифри і факти, що свідчать про деяку стабілізацію роботи сільськогосподарських підприємств. І тільки з однієї причини: у цій життєво важливій галузі виробництва стільки ще тривожних явищ, що нині не до заспокійливих фраз. Як підкреслювалося депутатами, нинішні, як зелені, так і хлібні жнива супроводжуються гострою нестачею пального, запасних частин до техніки, незабезпеченістю транспортного конвейєру. Пригадали вони й ту промашку уряду, коли завдяки його бездіяльності надто пізно і в недостатній кількості були завезені гербіциди, інші засоби захисту рослин, через що ми можемо нині недобрати тисячі і тисячі тонн зелених кормів та зерна.

Документ, який прийняли депутати після обговорення, націлений саме на те, щоб цей гіркий урок більше не повторювався. Бо, як колись зазначив Голова Верховної Ради, коли не виростимо і не зберемо хліб, загубимо не тільки самих себе, а і всю нашу державу. І, взагалі, коли вже, нарешті, уряд перестане робити прикрі помилки?

Народні обранці вперше за час своєї діяльності відмовилися від законних канікул, адже час такий, коли їм не до відпочинку. Отже, сесія продовжується роботою Постійних комісій, а для вирішення оперативних питань народні обранці готові будь-коли зібратися і на пленарні засідання.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

НАША ЕКОНОМІКА НАКУЛЬГУЄ НА ЧОТИРИ НОГИ

На зустрічі з працівниками колгоспу імені Мічуріна Якимівського району, випереджаючи запитання про мету свого візиту до Запорізької області, Президент України Л. Кравчук сказав: «Подивитись, як ідуть реформи».

За лаконічними словами Президента ховається значно більше. Не просто подивитись, а й порадитись, розібратись і, якщо цього вимагає ситуація, то і втрутитись у хід розв'язання тієї чи іншої проблеми.

А проблем на нинішньому етапі економічної реформи більше, ніж досить. Про це йшлося, зокрема, на зустрічі з директорами промислових підприємств Мелітополя, у цехах виробничо-торговельно швейного об'єднання «Елегант», Мелітопольського моторного заводу, на полях колективного господарства села Володимирівка Якимівського району, в саду Українського науково-дослідного інституту зрошуваного садівництва.

Якщо бути таким же лаконічним, як Президент, то на нинішньому етапі економічна реформа «робуксує» в основному по чотирьох напрямах: взаєморозрахунок між підприємствами, банківська система, митні бар'єри, податкова політика. На жаль, наголошувалося на зустрічах, Україна до цього часу чітко не визначилася у своїх основних національних пріоритетах. Росія, наприклад, чітко поставила перед собою завдання переключити комплектацію з українських підприємств на свої власні. І чітко його реалізує. У нас цього немає.

Хоча, коли судити по «АвтоЗАЗу», ми також не стоїмо на місці. Якщо на 1 січня 1992 року 82 відсотки поставок в об'єднання йшло з Росії, то на 1 січня нинішнього року ця цифра зменшилась до 63, а на 1 січня наступного року планується 30 відсотків поставок деталей з Росії.

На відміну, скажімо, від швейної фабрики, «АвтоЗАЗ» не має проблем з платежами. Об'єднання має кілька кореспондентських рахунків у Росії. Проблема в іншому: «АвтоЗАЗ» не поставляє достатньої кількості своєї продукції на російський ринок, щоб заробити там необхідну рублеву масу. Саме через дефіцит рублів (як наслідок — відсутність комплектуючих з Росії) «АвтоЗАЗ» простояв у першому півріччі 31 день.

Доливають масла у вогонь і банки, які майже протягом місяця переводять гроші з рахунку одного підприємства на рахунок іншого. Директори були одностайні: банки надзвичайно впливають на спад виробництва. Тому доки економіка продовжує тонути, банківську систему потрібно передати у руки виконавчої влади. А потім, коли справа налагодиться, — відпустити.

Правда, тут же, ніби спростовуючи свою вимогу щодо підпорядкування банків виконавчій владі, учасники наради навели місцевий приклад, де і за нинішніх умов

банки за добу проводять розрахунки між підприємствами. Виходить, можна навести порядок у банківській справі в одному окремо взятому обласному центрі. А у державі? Мабуть, треба бути більш жорсткішими до банків, або просто вимагати від них чіткого дотримання нормативних документів, які регламентують банківську діяльність. Врешті-решт ввести майнову відповідальність банків за порушення, якщо штрафи не допомагають.

Одна з причин нестабільності в економіці — нестабільність податкової політики. Протягом року ми її міняли тричі. Це будь-кого виб'є з колії. Виробничники наголошували Президентові, що всі виробники мають бути поставлені в однакові умови. Ввівши обмеження зарплати в держсекторі, держава тим самим бореться із своїми підприємствами.

З багатьма критичними зауваженнями Президент погодився, тут же дав конкретні доручення розібратися у тій чи іншій справі. Що ж до митних бар'єрів, то Росія сама не бажає вільно торгувати. Із списку товарів для вільної торгівлі з Україною виведено 320 найменувань — нафту, бензин, газ...

Наприкінці свого робочого візиту до Запорізької області Л. Кравчук провів нараду з представниками Президента України п'яти південних областей — Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Херсонської. На нараді йшлося про те, як вчасно і без втрат провести цьогорічні жнива.

Леонід БРОВЧЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Запорізька область.

Офіційно

В ЕКОНОМІЦІ НАС РОЗ'ЄДНУЄ ЛИШЕ МОРЕ

Учора Президент України Л. Кравчук прийняв змішану турецько-американську делегацію бізнесменів на чолі з головою Ради співробітництва Туреччина — СНД Н. Гьокеітом.

На початку зустрічі глава Української держави заявив, що сьогодні є всі підстави, в тому числі договірно-правова база, для розвитку україно-турецького співробітництва в усіх сферах. Н. Гьокеіт у свою чергу сказав, що саме тому турецькі фірми і хотіли б бути ширше представлені на українському ринку. Він запропонував здійснити кілька спільних проектів, зокрема в транспортній галузі, щоб полегшити встановлення двосторонніх зв'язків. Сторони також висловилися за подолання окремих перешкод, які заважають розвиткові співробітництва.

У бесіді також взяв участь посол Турецької Республіки в Україні А. Гермен.

ПРАПОРИ ВЖЕ ПІДНЯТО

Сьогодні в будинку парламенту Фінляндії розпочинає роботу друга сесія парламентської асамблеї Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ). Україну представляє делегація на чолі з Головою Верховної Ради Іваном Плющем. На головній вулиці фінської столиці — Маннергеймінтіє піднято державні прапори країн-учасниць. На конференції відбудуться два пленарні засідання. Як повідомили в посольстві України в Гельсінкі, для І. Плюща розроблено програму зустрічей з керівниками фінського бізнесу.

З ТУРБОТОЮ ПРО ВЕТЕРАНІВ

5 липня перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець прийняв представників Ради організацій ветеранів України на чолі з її головою І. Герасимовим.

Висловивши подяку за законодавче вирішення важливих життєвих питань людей старшого покоління, вони розповіли про справи ветеранів війни, праці і Збройних Сил у цей скрутний час. Відбувся обмін думками з інших наболілих проблем, зокрема щодо необхідності індексації вкладів літніх людей в ощадбанках, внесених ними до 1990 року, про доцільність створення комітету у справах ветеранів, який на урядовому рівні сприяв би розв'язанню питань ветеранського життя.

ПРИМНОЖУЮЧИ ДОБРІ ТРАДИЦІЇ

Вчора перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Індія в Україні Судхіра Тукарама Деваре на його прохання і мав з ним бесіду. Вона відбулася у дусі повного взаєморозуміння, щирості і готовності до плідного співробітництва.

ДРУГИЙ ПІЛОТ, КРИМ І ФЛОТ,

або Дещо про слов'янську долю

(Початок на 1-й стор.).

Ех, генерале, генерале... Воно таки дійсно, як писали ми раніше, штурвал літака і штурвал країни — різні речі, навіть якщо до останнього тебе пустили другим пілотом, а потім і зовсім відсторонили. Прагнути політичних дивідендів у певних колах ціною сварки двох держав — що може бути безвідповідальнішим?!

Слов'янська доля, доля народів слов'янських, про яку так піклується Руцькой — складна доля. Подумаймо, навіть на початку XX століття, коли майже всі скільки-небудь численні народи і країни Європи давно мали незалежність, давно вибудували свої держави і утвердили те на світовій арені, слов'яни мали тільки одну незалежну державу — Росію. Одні — поляки, українці, білоруси — були під тією ж Росією як «подвластные ей народы», інші — під Австро-Угорщиною або Туреччиною чи ще під кимось. І тільки з кінця XIX — початку XX століття почали виходити, як кажуть, в люди. Ось яка вона, слов'янська доля. Та певне ж ми в Бога теля вкрали?!

Видатний російський історик Сергій Михайлович Соловйов, якого аж ніяк не можна підозрювати в недостатній любові до Росії, писав, що вона через своє патрональне становище в слов'янському світі повинна «вооружиться педагогическим терпением» по відношенню до інших слов'янських народів.

«Пусть живут свободно и независимо родные по вере и крови народы, пусть умножат запас новых деятелей на поприще европейской цивилизации, которая требует именно деятелей самобытных, своеобразных». Це писав російський чоловік, який палко любив Росію.

Ми не можемо дозволити демагогам пересварити народи, делікатно і тонко треба вирішувати всі питання, які виникають між Україною і Росією. Ще не раз у майбутньому нам доведеться один одного виручати. І два дружніх флоти у Чорному морі, про які дбатимуть дві держави — це краще, ніж один спільний, про який невідомо хто й дбає.

А Верховна Рада Криму теж пробує свою арію співати «относительно необходимости сохранения Черноморского флота как единой боеспособной силы». Так і сказано в Постанові ВР Криму від 30 червня. І далі ВР Криму пише: «Президентам Украины и Российской Федерации незамедлительно принять политико-правовое решение по Черноморскому флоту с учетом мнения жителей Крыма, Севастополя и моряков Черноморского флота. Считать обязательным участие в переговорах Председателя Верховного Совета и депутатов Верховного Совета Крыма». Не більше і не менше. Президентам «незамедлительно принять» повелівае ВР Криму. Їй десь вторить і міська Рада Севастополя. А може, все-таки зглянетесь, шановні, над президентами двох держав і організуєте цивілізоване, без істерії виконання того, що вони вирішили?! А то, уявляєте, президенти Росії і України і вся ВР Криму сідають і вирішують. Чи не забагато взяли на себе кримські депутати?

Так, слов'яни повинні жити дружно, слов'янські держави повинні допомагати одна одній утвердитись у світі. І ми цього досягнемо, якщо не слухатимемо горлопанів, під якою б маскою вони не ховалися.

Сергій ПРАВДЕНКО.

Пишемо нову Конституцію України

НЕ ДОПУСТИТИ ЕФЕКТУ «БАЛКАНІЗАЦІЇ»

Розділ проекту нової Конституції України «Територіальний устрій і територіальна організація влади на Україні», незважаючи на його грунтовну структуру та змістову перебудову, потребує, на мій погляд, удосконалення. Адже зміст державного устрою країни зведено до територіального устрою, фактично до адміністративно-територіального поділу (цей термін зустрічається в інших розділах — див., наприклад, ст. 98) без урахування того, що територія — складне системне утворення, просторова межа дії публічної влади, матеріальна основа її діяльності, форма прояву державного суверенітету, генезиса структурна й функціональна ознака держави. У проекті система територіального устрою подана однопорядковою, без закріплення принципу конституційної децентралізації територій, а, навпаки, руху в зворотному напрямі від «унітарної держави» (в попередньому проекті) до «єдиної, соборної держави» (ст. 184).

У процесі конституційно-проектних робіт пропонувався федеративний варіант державного устрою, німецькі експерти навіть назвали його універсальним та ідеальним для демократичної правової держави. Не можна ігнорувати також реальні тенденції до різного ступеня федералізації, автономізації територій і прагнення до їх законодавчого закріплення (проекти законів «Про угорський автономний округ», «Про спеціальну самоврядну адміністративну територію Закарпаття» тощо), конституювання на території України Республіки Крим, нарешті, «федералістську революцію, що охопила весь світ» (Д. Єлазар), за сучасної переоцінки федералістських цінностей, уявлень про реальний зміст унітаризму — федералізму — конфедералізму — конституційної децентралізації, світовий досвід унітарного устрою держави з адміністративною автономією територій (з 13 сучасних держав, побудованих за цим принципом, лише одна — федеративна).

Аналіз цих чинників, що діють у реальних умовах окремих країн, дає підстави для відмови від федеративного устрою держави, що може призвести до небезпечного в сучасній ситуації в Україні ефекту «балканізації» (ланцюгової реакції безперервного територіального дроблення) або «ліванізації» (національної «паспортизації» населення з метою забезпечення представництва у державних органах). Оптимальний варіант для України в історично доступному для огляду майбутньому — унітарна конституційно децентралізована держава з автономією — Республікою Крим.

Таке рішення потребує: реконструкції територіального поділу, відмови від двох з половиною десятків областей, які механічно сприймають у результаті дії Закону від 26 березня 1992 року (про місцеве та регіональне самоврядування) принципи регіональної політики; конституювання реально усталених (економічно, демографічно, культурологічно тощо) 4—6 регіонів (наприклад, Центрально-Український, Донецький, Причорноморський, Західний); конституційне визнання територіальних колективів, що не збігаються зі складом населення як соціальної основи територіального устрою.

Державний устрій має будуватися на конституційних засадах: оптимальний керованості держави, будова якої включає Республіку Крим, регіони, територіальні одиниці, самоврядні території; на території функціонує більш як один територіальний колектив (інші колективи з власними інтересами асоціюються в територіальному колективі); територія керується більш як одним урядом; центральна влада діє тільки через регіональні структури тощо. До складу державного устрою мають увійти: 1. Територіальні одиниці, централізовано керовані державою, що мають своє населення (громадяни, які постійно або тимчасово проживають на території, іноземці, особи без громадянства); 1. 1. основні регіони (краї) й територіальні (функціональні) округи — освітні, судові, транспортні, військові; 1. 2. факультативні: екологічні зони — природно-заповідні, курортні, зони санітарної охорони, екологічно небезпечні, зони екологічного лиха та спеціального екологічного захисту; прикордонні зони; зони територіальної оборони; режимні території. 2. Самоврядні території: 2. 1. основні: місто з районним поділом самоврядних територій; місто з районним поділом територій, що є частиною самоврядної території міста; місто без районного поділу; селище міського типу; район (сільський); село; 2. 2. факультативні: область — складова частина регіону з особливостями територіального колективу; місто-курорт; селище дачне; вільна економічна зона.

З урахуванням цих пропозицій може бути побудована оптимальна модель організації державної влади в регіонах, областях і Республіці Крим (пор. гл. 20). Однак за будь-якого розв'язання проблеми не можна областям (землям) і Республіці Крим надавати єдиного режиму адміністративної автономії (ст. 187). Це не відповідає компетенційному статусові її складових частин України, а ст. 192 передбачає не адміністративну, а державну автономію, що виключає встановлений ст. 118. 2 порядок «затвердження» Конституції Республіки Крим. Точнішою є формула ст. 187, ч. IV: «Конституція Республіки Крим відповідає Конституції та законам України».

Глава 21 «Місцеве самоврядування» істотно доповнена. Однак і в цьому вигляді ще не може задовольняти потреби в конституційному регулюванні цього фрагмента конституційного ладу. Органи місцевого самоврядування як найбезпосередніше зв'язані з населенням, сприяють його самоорганізації, реальному переходові від управління місцями до публічного самоврядування місць (територіальних колективів), легітимності всієї системи органів влади, врядування й самоврядування: це, як вірно зазначає Закон від 26 березня 1992 року, взагалі «основи демократичного устрою влади в Україні». А з урахуванням того, що фактично місцеве самоврядування ніколи в Україні не функціонувало, ні досвіду, ні певних традицій, ні ціннісних, у тому числі стабільних нормативно-правових, орієнтацій не існує, слід було б, закріпивши у проекті необхідність прийняття конституційного закону про місцеве самоврядування (пор. ст. 212), розширити сферу безпосередньо конституційного регулювання. Можливості для цього є в безпосередньо готовому, нормативному вигляді — у нашому законодавстві, в Європейській хартії про місцеве самоврядування, науково-практичні розробки має Фонд сприяння становленню і розвитку місцевого та регіонального самоврядування, заснований Президентом у квітні 1992 року.

Зокрема, повинні бути трансформовані в конституційні норми основні принципи організації та діяльності цих органів, сформульовані в ст. 3 Закону від 26 березня 1992 року. Організаційно-правові зв'язки між державними органами та органами публічного (саме публічного, владно-повноважного) самоврядування мають базуватися тільки на законності й координації (взаємоузгодження дій і актів органів). У цьому сенс розв'язання першої, за визначенням Президента, з проблем управління територіями — «визначення компетенції двох рівнів публічної влади — держави і самоврядування» («Голос України», 28 листопада 1992 року). І в цьому ж зв'язку слід відмовитися від права Ради Територій достроково припиняти повноваження органів місцевого самоврядування за поданням Президента у разі порушення ними законодавства (ст. 118. 6). Ці повноваження можуть бути лише тимчасово зупинені Президентом або парламентом до рішення (або висновку) Конституційного Суду — у принципі тут і в інших нормах проекту факт порушення Конституції й законів України — це сфера права і констатується тільки судом. Відносини між органами місцевого самоврядування, цими органами й органами територіального (громадського) самоврядування, формами територіальної самоорганізації населення (ст. 54—56 Закону від 26 березня 1992 року) мають фіксуватися на основі координації й реординації (яка передбачає обов'язок органу місцевого самоврядування реагувати на ініціативу органу місцевого або громадського самоврядування).

У цих умовах вертикальні зв'язки мінімізуються, у системі публічної влади вирізняються місцеві самоврядні органи як самостійна підсистема, які вирішують усі питання щодо місцевих інтересів та потреб населення, а підсистема державної влади й управління на місцях діють на території через місцеві державні органи (синтез відомих світовій практиці «громадської» та «державної» теорій самоврядування), ця підсистема здобуває можливість «входити у ворота», а не «ламати паркани», які не без успіху зводяться місцевими представницькими органами. Це стає можливим за умови відмови від практики опіки з боку держави щодо органів самоврядування» (Л. М. Кравчук — «Голос України», 28 листопада 1992 року).

Одним з найважливіших досягнень конституціоналізму України є поряд з визнанням вищої юридичної сили Конституції, проголошеної «верховним законом» (Преамбула, ст. 6 — залишається незрозумілим, чому відмовились від основного або вищого закону), її ПРЯМА ДІЯ. Це означає, що ніхто не може посилатися на відсутність поточного законодавства, яке регулює суспільні відносини, якщо ці відносини потрапили у сферу конституційного регулювання. Думається, що за логікою цього правоположення треба доповнити ст. 6 вказівкою на те, що норми Конституції безпосередньо регулюють відносини за відсутності відповідного закону, і відновити зміст ст. 217 попереднього проекту про незастосування судами законів, що суперечать Конституції, і відповідного реагування судів у таких випадках. Водночас юрисдикційні й адміністративні органи мають здобути право безпосереднього застосування Конституції у випадках прогалин у законодавстві або його суперечності Конституції й реагувати порушенням провадження у встановленому Конституцією порядку про визнання закону чи іншого правового акта нечинним, бо він суперечить Конституції.

Марко ОРЗІХ,
академік Академії правових наук.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів:

1. Доповнити пункт 8 статті 17 Закону України «Про споживчу кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 30, ст. 414) словами «та витрачанням виділених бюджетних коштів».

2. Частину другу статті 52 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 25, ст. 281; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 47, ст. 644) після слів «внутрішніх справ» доповнити словами «державної контрольно-ревізійної служби».

3. Пункт 1 статті 5 Закону України «Про банкрутство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 31, ст. 440) викласти в такій редакції:

«1. Підставою для порушення справи про банкрутство є письмова заява будь-кого з кредиторів, боржника, органів державної податкової служби або державної контрольно-ревізійної служби до арбітражного суду».

4. Частину першу пункту 1 статті 32 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст. 272) після слів «податкова інспекція» доповнити словами «державна контрольно-ревізійна служба».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
17 червня 1993 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок розрахунків у липні—вересні 1993 року з постачальниками сировинної м'ясомолочної продукції

Верховна Рада України **постановляє:**

1. З метою недопущення підвищення цін на м'ясомолочні продукти зберегти у липні—вересні 1993 року існуючий порядок розрахунків з виробниками за здану сільськогосподарську продукцію.

2. Дозволити Національному банку України видавати Кабінету Міністрів України цільові кредити на загальних умовах для розрахунків з постачальниками сировинної сільськогосподарської продукції, незалежно від форм власності.

3. Кабінету Міністрів України до 1 серпня ц. р. подати на розгляд Верховної Ради України комплексну програму стабілізації фінансової системи та виходу економіки з кризи.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
1 липня 1993 року

Продиктовано в номер

Асоціація шукає виходу з кризи

Про економічну та політичну кризу в Україні та шляхи її подолання йшлося на надзвичайних зборах Асоціації демократичних Рад народних депутатів і демократичних блоків у Радах, які відбулися у Дніпродзержинську Дніпропетровської області.

На форум зібралися представники десяти областей України. Вони обмінялися міркуваннями щодо складності нинішньої обстановки в державі, обговорили матеріал доповіді Ігоря Юхновського про економічне становище на сучасному етапі, з яким він планував виступити у парламенті. Резолюція зборів Асоціації буде направлена до Верховної Ради.

Залізниця зазнає мільярдних збитків

Незважаючи на чотирнадцятиразове підвищення тарифів на вантажні перевезення, подорожчання енергоносіїв, особливо пального, не дозволило Державній адміністрації залізниць України («Укрзалізниці») уникнути багатомільярдних збитків. З врахуванням скорочення вантажопотоку в першому півріччі на 25 відсотків, очікуваний прибуток від перевезень народногосподарських вантажів із 172 мільярдів карбованців зменшився до 17. Такий невтішний висновок зроблено на нараді начальників залізниць у Міністерстві транспорту.

Біля вічної яблуні Бойчука

Древо життя — яблуня, дохристиянський символ перемоги життя над смертю, зібрала в Державному музеї українського образотворчого мистецтва 12 майстрів живопису, котрі в своїй творчості продовжують традиції школи Михайла Бойчука. Виставка їхніх творів, де головна діюча особа — яблуня чи її дух, відкрита в суботу. Вона присвячена пам'яті Михайла Бойчука та його учням. З цієї нагоди тут відбулися традиційні Бойчуківські читання. Ці дві події в музеї стали можливими завдяки щедрій підтримці Міжнародної школи україністики.

Справу закрити — права відновити

Згідно з рішенням міністра оборони України від 12 лютого 1993 року для забезпечення об'єктивності перевірки та розслідування кримінальної справи по фактах продажу військового майна, було увільнено від виконання службових обов'язків і підпорядковано міністру оборони начальника озброєння Збройних Сил України генерал-лейтенанта Івана Олійника.

Як повідомили з прес-служби Міноборони, Генеральна прокуратура України закрила кримінальну справу, порушену проти генерала Олійника 2 березня п.р., за відсутністю складу злочину у його діях.

Виходячи з цього, міністр оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов переглянув своє рішення і пропонуватиме компетентним органам влади призначити генерал-лейтенанта Івана Олійника на відповідну посаду.

«Авіалінії України»: нелегка дорога в небо

Економічна криза, що охопила Україну, не обминула і авіаторів. Найперш це відчули пасажири — вартість квитка сягнула такої висоти, що подолати її не кожному під силу.

Чому ж так сталося? Адже ще донедавна ми були певні, що самостійне, без Аерофлоту, господарювання забезпечить авіаторам високий прибуток, дасть можливість заробити валюту за межами України і розпоряджатися нею. Натомість громадяни України не те, що в далекі країни не завжди у змозі помандрувати — вирушити до Одеси чи Москви їм не по кишені. Що ж виходить: був всесоюзний монополіст — монстр, а нині з'явився український?

Кореспондентка «Голосу України» зустрілася з генеральним директором об'єднання «Авіалінії України» Леонідом Погребняком і попросила його відповісти на ці та інші запитання.

— Почну з того, що «Авіалінії України» — не монополіст на українському ринку. Нині зареєстровано понад 20 авіакомпаній, які самостійно здійснюють перевезення. Щоправда, вони слабкі. Тому наше об'єднання, як структура, що сформувалася давно, має з ними ряд угод, які сприяють їх розвитку.

Проте якщо більша частина капіталу цих авіакомпаній іноземна — ближнього чи далекого зарубіжжя, то вони розвиваються без нашої участі.

— Чому? Нехай і вони перевозять пасажирів...

— Так не «літає» жодна країна. Ми повинні зберігати ринок для українських авіагонів, забезпечувати їх роботою. Отут уже нехай авіакомпанії поборються за ринок.

— Ви вже відчули результати хоч і невеликої, але все ж демонополізації вашої галузі?

— Звичайно, частина перевезень від нас відходить. Тому ми стежимо за розвитком і становленням нових авіакомпаній. Це раніше було просто: літайте літаками Аерофлоту — і край. Нині для «Авіалінії України» паливо стає непомірно дороге. Але ж існують авіакомпанії, створені комерційними структурами, для яких висока ціна — не перешкода. Якщо не тепер, то через певний час з ними доведеться рахуватися.

— Та ви вже маєте сильних конкурентів — іноземні авіакомпанії, які інтенсивно освоюють український ринок...

— А оце вже серйозно. Був час, коли в аеропорту Бориспіль не приземлявся жоден закордонний борт. А нині важко перелічити компанії, які здійснюють в Україну регулярні польоти. Причому мають значне завантаження. Тому «Авіалінії України» прагнуть запропонувати такий сервіс, щоб насамперед обирали саме наші рейси.

Проте чудово розуміємо, що на літаки колишнього радянського виробництва вони не підуть. «Авіалінії України», створивши дочірнє підприємство «Ейр Юкрейн Інтернешнл», придбали американські «Боїнги», рівень обслуговування на яких не поступається зарубіжним авіакомпаніям.

— Індія, Китай... Звичайно, кому куди треба. Але ж величезна більшість пасажирів потребує інших рейсів — на Харків, Москву, Мінськ... Ціни ж за квитки кусаються.

— Так. Але справа не в зажерливості авіакомпанії, не в її монополізмі. Тарифи нині залежать лише від ціни на паливо. Тонна гасу коштує 400 тисяч купонів. Приміром, до Москви його потрібно сім тонн. Плюс затрати. Якщо у літаку, скажімо, 100 пасажирів, то не важко полічити, що для відшкодування тільки цих витрат квиток має коштувати 28 тисяч купонів. Ми беремо 34 тисячі. Тому й завантаження літаків нині становить приблизно третину того, що було раніше. А ціна на паливо, та й на мастильні матеріали, ще зростатиме. Відповідно збільшуватиметься і вартість квитків. (За час підготовки інтерв'ю до друку вартість тонни палива зросла до 820 тисяч купонів. — В. П.).

— Але ж авіакомпанія так збанкрутує...

— Ситуація справді складна. Торік ми втратили мільярд 600 тисяч карбованців. Проте людям літати треба. Тому частину збитків відшкодовує держава, частину — авіакомпанія, беручи кредити. Справедливості заради слід сказати, що нині жодна авіакомпанія світу не одержує прибутків.

— Аерофлот теж був збитковий?

— Збитковість «Авіалінії України» не пов'язана з відокремленням у самостійну авіакомпанію. Сьогодні інша економічна ситуація. Крім того, ще рано підбивати підсумки. І прибутковість, і збитковість залежатимуть від того, наскільки ефективно ми працюватимемо. Приміром, на внутрішніх лініях кількість пасажирів зменшується, проте на зарубіжних — зростає. Розширення географії польотів на міжнародних лініях забезпечить нам прибуток. З часом ми заробимо достатньо коштів, щоб і податки сплачувати, і себе утримувати, і знижувати ціни на внутрішніх лініях.

— Яким ви бачите майбутнє «Авіалінії України»?

— Звичайно ж, процвітаючим. Але треба бути реалістом: доки не стабілізується економічна ситуація в Україні, доти й не буде швидкого поліпшення справ і в нашій окремій галузі.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Зверніть увагу

Не ходіть на базар

А коли ходите, то дивіться, що купуєте

У другій половині червня до спеціалізованої клініки Українського НДІ екогігієни і токсикології хімічних речовин госпіталізовано з ознаками отруєння невідомою хімічною речовиною 13 дітей і 17 дорослих із сіл Устинівка та Гребінки Васильківського району Київської області. Як невдовзі з'ясувалося, всі вони вживали прохолодні напої, приготовлені в домашніх умовах з так званої «лимонної кислоти» та есенції «дюшес», які придбали на ринках Василькова і Білої Церкви.

У всіх постраждалих уже протягом першої години після того, як вони вгамували спрагу, з'явилися ознаки хімічного отруєння: нудота, посиніння тіла, ушкодження печінки та анемія.

У клініці, як повідомив редактор прес-центру Міністерства охорони здоров'я України Антон Щегельський, постраждалі одержали кваліфіковану негайну допомогу — тепер лікарі спокійні за їхнє життя. Однак санепідемслужба Міндоров'я застерігає людей, які користуються послугами базару, від можливого повторення подібного лиха. Річ у тому, що там, де йдеться про гроші, нерідко забувають про совість. А люди, спокушені порівняно невисокою ціною, знову користуватимуться так званою «лимонною кислотою» і всілякими есенціями, які використовують для домашнього консервування та приготування прохолодних напоїв.

Матеріали про випадки отруєння у Васильківському районі передано до прокуратури, до органів внутрішніх справ і Служби безпеки. Шестеро підозрюваних, які збували на ринках так звану лимонну кислоту, вже затримано. Хімічний склад товару, що спричинив отруєння, встановлюють спеціалісти Українського НДІ екогігієни і токсикології хімічних речовин та судмедекспертиза.

Фото Сергія Ковальчука.

«Сон літньої ночі» з Мілуокі

Талановитий поет, хореограф, актор, драматург, директор та художній керівник театру з міста Мілуокі (США) Дейл Гуцман приїхав до Києва із своєю трупою. Гастролі цього відомого в Америці стаціонарного колективу розпочалися 3 липня на запрошення театру «Дружба» та Міністерства культури України. Сьогодні остання вистава. Потім артисти покажуть свій спектакль «Сон літньої ночі» за Шекспіром в Одесі в приміщенні театру російської драми імені Іванова.

Шекспірівська вистава, з якою зокрема ознайомляться українські глядачі, — то дзеркало творчих пошуків, звернених до глибин драматургії Шекспіра, Мольєра, Еврипіда, Достоєвського, Чапека. Оскільки Дейл Гуцман — майстровитий, професійний і в постановці легких музичних комедій, то й «Сон літньої ночі» вийшов в однаковій мірі вишукано музичним і драматургійним спектаклем.

Інф. «ГУ».

А директори своєї...

Згідно з аналізом, який зробив уряд на підставі результатів перевірки ряду міністерств і відомств щодо того, як вони користуються і управляють загальнодержавною власністю на контрактовій основі з керівниками державних підприємств, виплівають невтішні висновки. За станом на 1 червня, наприклад, жодного контракту не укладено в системі Держвуглепрому. З огляду на цю обставину, важко заперечувати твердження буцімто останню хвилю страйків у Донбаському регіоні здійнято не без участі директорського корпусу шахт і вуглеоб'єднань.

Ряд відомств, як скажімо Укртелерадіокомпанія, порушують порядок контрактації, обумовлений чинним законодавством. У системі Мінпрому з 945 державних підприємств до контрактної форми вдалися керівники тільки двох. З 10 тисяч держпідприємств Мінсільгосппроду — тільки п'ятисот. Не краще становище у системах Міненерго, Держводгоспу, корпорації «Укрбудматеріали», «Укрбуд», в ряді інших.

Інф. «ГУ».

Затоваришували?

У Чернівцях відбувся день зайнятості, організований підрозділами, що піклуються про долю безробітних. Безробітні могли зустрітися з роботодавцями — представниками кадрових служб промислових підприємств області, де є вакантні трудові місця. Окремі щасливчики тут же одержали запрошення на заводи й фабрики. Решту — зареєстровано для проходження перекваліфікації при міському центрі зайнятості.

Такі дні, як заявили організатори, стануть традиційними.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Нові можливості прогресу

Місто Тянь-Дзінь — п'яте, з яким Харків зав'язав побратимські стосунки. Це сталося під час візиту до Китаю делегації Харківської обласної держадміністрації та міськради. Інтерес харків'ян до цього другого за величиною китайського міста не випадковий: Тянь-Дзінський район є вільною економічною зоною. Делегація привезла додому збірник відповідних нормативних документів, який люб'язно надали китайські партнери.

Як сказав мер Харкова Є. Кушнарьов, співробітництво обіцяє бути перспективним: ми надамо китайцям ідеї та технології, вони — землі й фінанси. Прибуток розподілятиметься пропорційно внеску сторін.

Ольга ДРОЗДОВА.

Харків.

МИ ДОЛАЛИ Й ІНШІ БАР'ЄРИ

НАШ СПІВРОЗМОВНИК — НАДЗВИЧАЙНИЙ І ПОВНОВАЖНИЙ ПОСОЛ УКРАЇНИ У ФРАНЦУЗЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ЮРІЙ КОЧУБЕЙ

Представляємо дипломатів України

З досьє «Голосу України»

Народився у 1932 році в Полтаві. У 1955 році закінчив факультет міжнародних відносин Київського держуніверситету. Кандидат філологічних наук. На дипломатичній службі України — з 1957 року. Обіймав посади третього, другого секретаря відділу міжнародних організацій, першого секретаря відділу міжнародних економічних організацій МЗС України. Був першим секретарем Постійного представництва УРСР при ООН, у 1971-77 роках — Постійний представник УРСР при ЮНЕСКО. Потім працював начальником відділу міжнародних організацій, входив до складу колегії МЗС України, а з 1981 до 1987 року — заступник міністра закордонних справ УРСР. У 1987-92 роках обіймав посаду заступника генерального директора ЮНЕСКО. У 1992 році Указом Президента України призначений Надзвичайним і Повноважним Послом України у Французькій Республіці, а у 1993 році - і Постійним представником України при ЮНЕСКО. Володіє англійською, французькою, польською мовами. Одружений, має сина й доньку.

— Україну і Францію часто порівнюють — у нас майже однакова кількість населення, територія. Але, на мою думку, в Україні про Францію знають багато більше, ніж у Франції про Україну. Ви, звичайно, маєте повну інформацію про те, що у нас відбувається, тож можете оцінити поінформованість громадськості Французької Республіки щодо подій в Україні і власне про Україну. Отже — ваші враження?

— На жаль, знають про нас небагато. Ще й досі Україну сприймають як одну з провінцій Росії. Дуже люблять СНД, вважаючи, що це — те саме, що й колишній СРСР. Безумовно, зручніше мати справу з однією країною, аніж з п'ятнадцятьма, але ми маємо подолати цей психологічний бар'єр. І декотрі французькі фахівці нам у цьому допомагають, переконуючи своїх співвітчизників у необхідності вивчати туркменську, естонську, українську та інші мови, щоб успішно співробітничати з країнами — колишніми республіками СРСР. Поки що до такої думки, щоправда, не дуже дослухаються.

— А звідки французи одержують інформацію про Україну?

— В основному з інформаційних агентств США, Великобританії, Росії..., одне слово, дещо однобоку. Втім, це можна пояснити й тим, що англійською мовою хоч якась інформація з України надходить, а французькою — жодної. Інколи тут видають своєрідні бюлетені, що містять інформацію про закони та постанови, які регламентують, зокрема, підприємницьку діяльність у нашій державі. Тож інтерес поступово зростає...

— А що робить посольство України у Франції, аби поліпшити це становище?

— Одразу після вручення вірчих грамот я дав прес-конференцію, на яку зібралося багато представників французьких засобів масової інформації, виступав по телебаченню.

— Юрію Миколайовичу, нині в Україні багато говорять про необхідність залучення західних інвесторів. У які галузі нашої економіки, на вашу думку, вкладатимуть свої кошти (якщо взагалі це робитимуть) французькі бізнесмени?

— Найбільше їх цікавить співробітництво у галузі літакобудування та сільського господарства, зокрема переробна промисловість. Цього літа, наприклад, 28 студентів з Полтавського сільгоспінституту поїдуть навчатися до міста Рен провінції Бретань... Очевидно, що таке співробітництво розширюватиметься... В усякому разі ми прагнемо все зробити для цього.

— На жаль, не всі посольства України в інших державах мають нормальні умови для роботи, подекуди наші дипломати змушені «орендувати» площу у приміщеннях, де розташовані посольства Росії. У вас теж ця проблема?

— На щастя, ні. Незважаючи на величезні складнощі з валютою, уряд України винайшов можливість придбати будинок для нашого посольства. Тож маємо пристойне помешкання в одному з престижних районів Парижа.

— А скільки коштував будинок?

— Це питання, мабуть, найбільше всіх цікавить, але воно — єдине, на яке я не можу відповісти.

— Шкода. А чи є проблеми з кадрами?

— Єдина проблема — їх нестача. Дуже не вистачає кваліфікованих фахівців, які вільно володіли б французькою мовою.

— Які у вас стосунки з послом Франції в Україні?

— Ми підтримуємо постійний зв'язок і завжди знаходимо порозуміння.

— Дякую за бесіду.

Розмову вела Катерина ВОРОНЕНКО.

Польський калейдоскоп

КОЖНОМУ — ВЛАСНУ ПАРТІЮ!

Таке жартівливе, але самокритичне гасло висунула польська громадськість після того, як довідалася, що нині в країні діють 188 політичних партій. Лише з початку року зареєструвалися два десятки нових політичних угруповань, ще п'ять чекають на свою чергу.

Практично всі партії у своїх програмних документах оперують поняттям «демократія», зокрема щодо прав людини, а також заявляють про відстоювання національних інтересів Польщі. Більшість партій — за парламентський устрій, хоча діють і такі угруповання, як Королівська партія та Партія Польського Королівства. А тим, хто далекий від політики, пропонує членство Польська партія рок-н-ролу. Її мета — пропаганда ідей рок-н-ролу як стилю життя, «пов'язаного з ясним і простим мисленням».

ЗА НАСОЛОДУ ТРЕБА ПЛАТИТИ

По місцевому телебаченню транслюють кінокартини, розраховані на людей з міцними нервами. У вітринах магазинів, численних кіосків, просто на асфальті вам запропонують «останній крик» зарубіжного відео — від мультиків до порнофільмів. У більш серйозних закладах пропонують комп'ютерні програми виробництва західних країн та Японії.

Як відомо, за все треба платити, зокрема і за відеонасолоду. А платити, мабуть, доведеться багато. Щойно за океаном опубліковано доповідь зовнішньоторговельного управління США Президентові Б. Клінтону. У ній повідомляється про сумні для США наслідки відеопіратства та крадіжок комп'ютерних програм. Причому зроблено доповідь по-американськи чітко: 275 сторінок тексту, присвячених конкретній розповіді, — хто і що саме вкрав у США. Польщі відведено... аж дві сторінки. Зокрема твердиться, що майже 100 відсотків комп'ютерних програм і 70 відсотків відеофільмів на польському ринку — вкрадені.

А далі йдеться про такі речі, як торговельні санкції США проти відповідних країн-злодійок, зокрема Польщі. Не виключено, що нинішня адміністрація Білого дому, яка суворо відстоює інтереси США по всьому світу, прислухається до цієї вимоги.

СПІЛЬНИЙ БІЛЬ

У деяких країнах СНД постала проблема, де розмістити війська, котрі виводять з колишніх «братніх держав». Польща має проблему дещо іншого змісту: в який спосіб утримувати колишні радянські полігони, що є тепер польською власністю? Адже згідно з законодавством нинішні власники мають сплатити до державної скарбниці певний відсоток вартості полігонів, військових містечок тощо. Лише один полігон обійшовся польській армії у 200 мільярдів злотих. Платити нічим. Можна все зрівняти із землею, але шкода людської праці й коштів. Крім того, можливо, колись полігони згодяться. Військові прагнуть «дістати допомогу» від держави, передавши їй свої проблеми. Тож недивно, що голова болить у всіх.

Володимир САВЦОВ.

Варшава.

Справи кримінальні

І ТУТ РОСІЙСЬКИЙ ШПИГУН?

Австралійська контррозвідка заарештувала громадянина Австралії, якого звинувачують у шпигунській діяльності на користь Росії.

Декотрі спостерігачі вважають, що в країні діє розгалужена мережа російської розвідки, яка зорганізована КДБ ще за часів «холодної війни».

Павло ХОРЕНЖЕНКО.

Експрес-інформація

І знову можливий конфлікт

Залишила Ірак група інспекторів ООН. Представники Об'єднаних Націй не змогли знайти порозуміння з властями країни щодо встановлення відеокамер для нагляду за об'єктами, пов'язаними з ядерною промисловістю Іраку. Голова групи інспекторів М. Смидович назвав відмову Багдада виконувати рішення ООН дуже серйозною. А держсекретар США У. Кристофер попередив Ірак про можливість конфронтації з цього приводу зі Сполученими Штатами.

Солдати — в окопи!

Повернутися на карабаський фронт закликав урядових солдатів та добровольців новий прем'єр-міністр Азербайджану С. Гусейнов. У його заяві, переданій по республіканському телебаченню, сказано, що солдатів, які не виконають цей наказ, чекає покарання. Тим часом повідомляється, що вірменські формування посилили наступ на азербайджанське місто Агдам. Ситуацію там характеризують як критичну і зазначають, що місто може впасти в будь-який момент.

Десант висадити не вдалося, а генерала — звільнили

Вкрай складною залишається ситуація в зоні грузино-абхазького конфлікту. Абхазькі підрозділи та формування Конфедерації народів Кавказу продовжують утримувати 30-кілометровий коридор до міста Очамчира. Бої тривають на східному фронті, а також поблизу річки Гумісти. За повідомленням прес-центру грузинських військ, у ніч з неділі на понеділок абхази спробували висадити морський десант в районі міста Очамчира, однак операція була невдалою.

Глава грузинської держави і головнокомандувач збройними силами країни Е. Шеварднадзе своїм указом звільнив з посади генерал-майора Г. Квінчіані за невиконання наказу, пов'язаного з бойовими діями під Сухумі.

Останнє засідання

Верховної Ради Латвії, обраної три роки тому, відбулося вчора. На ньому з короткою промовою виступив глава парламенту А. Горбунов, після чого депутати залишили зал. А сьогодні на своє перше засідання мають зібратися члени нещодавно обраного сейму республіки.

Черговий замах?

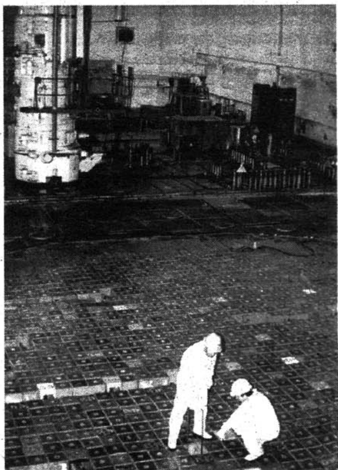
Потужний вибух стався у престижному сеульському готелі «Хайат», де, як планувалося, мав мешкати під час візиту до Південної Кореї Президент США Б. Клінтон. В результаті інциденту шість працівників готелю поранено. Передова група, яка готувала візит американського Президента, перемістилася на військову базу США.

Зміни в уряді. Опозиція залишає парламент

Більшість депутатів болгарських Народних зборів підтримала пропозицію прем'єра Любена Берова і проголосувала за «ремонт» кабінету. «Не ремонт, а відставка!», — вимагав опозиційний Союз демократичних сил (СДС), який вже два тижні проводить антипрезидентську та антиурядову кампанію. Однак п'ять нових міністрів присягнули на вірність народу, зокрема, міністр закордонних справ, міністр транспорту та міністр юстиції. До речі, досі зовнішньополітичне відомство очолював сам прем'єр. За урядом стоять три парламентських групи — соціалісти, Руху за права та свободи (об'єднує переважно місцевих турків) та новий союз за демократію, а також незалежні депутати.

На знак протесту парламентарії від СДС заявили, що не братимуть участі в пленарних засіданнях, але від роботи в комісіях не відмовилися. Лідер союзу Філіп Димитров сказав кореспонденту «Голосу України», що нові вибори слід очікувати до кінця цього року. «Антикомуністи в усіх колишніх соцкраїнах стикаються з однаковими проблемами і без твердості їх не вирішити», — сказав він. У задушевній розмові з журналістами про футбол, плітки, гіпертонію та політику спікер парламенту і лідер радикал-демократів Олександр Йорданов, зокрема, дав зрозуміти, що не одобрює конфронтаційну позицію СДС. «Спочатку треба прийняти новий закон про вибори, а вже потім бойкотувати роботу парламенту», — заявив він.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ЧАЕС: без грифу «таємно»

ЯК ПОДОРОЖУЄ ЯДЕРНЕ ПАЛИВО?

Як відомо, парламент України прийняв рішення про виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації у 1993 році. Зараз на станції працюють перший і третій енергоблоки, другий з жовтня 1991 року перебуває в режимі зняття з експлуатації.

За цей час було розроблено і введено в дію технологічний регламент щодо приведення всіх систем блока в положення, яке відповідало б підвищеним вимогам ядерної безпеки. Нині тут іде вивантаження палива з реактора. Унікальність цієї операції полягає в тому, що частина «ядерної начинки» — тепловидільних зборок (ТВЗ) — надходить потім не до сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП), як звичайно, а в... реактор першого блока.

Річ у тім, що багато які з 1612 ТВЗ в активній зоні реактора другого блока, аж ніяк не вичерпали свого «потенціалу». Таке слабовигоріле, як кажуть атомники, паливо й перевантажується в реактор першого блока.

Фактично розвантаження палива почалося відразу після зупинки другого блока. Ще в листопаді 1991 року з реактора вийняли 27 ТВЗ, замість них було встановлено додаткові поглиначі (ДП) нейтронів. Це підвищило ядерну безпеку реактора. На кінець травня 1992 року вивантажили вже 57 ТВЗ.

Минулого року спеціалістами станції було підготовлено, а потім затверджено в Держатомнагляді України програму вивантаження ядерного палива з реактора. Згодом щотижня з реактора вилучатимуть по 20-40 ТВЗ.

Про те, як гарантується ядерна безпека, розповів начальник цеху ядерної безпеки виробничого об'єднання «Чорнобильська АЕС» Юрій Кочегура.

— Насамперед ми добиваємося суворого дотримання всіх вимог нового технологічного регламенту. Наприклад, змінено розташування приладів, що контролюють потік нейтронів. Їх переставили з периферії у центральну частину реактора. Завдяки цьому заглушення реактора за аварійної ситуації відбуватиметься значно раніше, ніж досі.

Крім того, підкритичність реактора на вимогу Держатомнагляду доведено до п'яти відсотків. Це необхідна величина підкритичності для сховищ відпрацьованого ядерного палива. Тобто, реактор другого блоку переведено в стан, характерний для сховищ.

Для гарантування ядерної безпеки всього комплексу операцій щодо перевантаження палива з одного реактора в інший за участю Київського інституту ядерних досліджень Академії наук України, головного конструктора, наукового керівника та генерального проектувальника реакторів РБМК розроблено пакет документів. Усі нові документи узгоджені в Держатомнагляді України.

До речі, до палива, що знову використовуватиметься на першому блоці, вимоги жорсткіші, аніж до того, що надходить у СВЯП. Перевірка ТВЗ на герметичність здійснюється як перед відправленням, так і після перевезення в спеціальних вагонах. А на розвантажувально-завантажувальній машині першого блока змонтовано телекамери для огляду ТВЗ. Вироблено критерії бракування палива. Згодом такий само телеконтроль буде створено й на другому блоці.

Робота, що проводиться зараз на Чорнобильській АЕС, у багатьох аспектах для атомників нова. Деякі операції не виконувалися на жодній АЕС світу. І все-таки на ЧАЕС упевнені, що ядерну безпеку буде гарантовано. А це для нас найголовніше.

Віктор ДЕМЕНЄВ.
Фото Володимир САВРАНА

МОЛОТИ, АЛЕ НЕ ЯЗИКОМ...

Ситуація нині в Україні — знаємо яка. І багатьом відомо чого. Живемо погано, а що робимо? Ті тужать за дешевою ліверною, ті тихцем шкодять, ті лякають голодом і прірвою. Проте, на щастя, є й такі, що мовчки роблять свою справу, — завдяки чому й тримаємося. Двом з них — голові колективного селянського господарства Ростиславу Радчуку і фермерові Петру Опанасюку — й надамо слово.

«НАВЧИТИСЯ ЗАРОБЛЯТИ ГРОШІ»

Біда наша, керівників, у тому, що ми не вміємо прогнозувати, передбачати розвиток подій. Що було в колгоспах п'ять-шість років тому? Тиснули «згори» — давай дешеві молоко, м'ясо, зерно, цукрові буряки, картоплю... Колгоспи надривалися, а переробники і торгівля напихали кишені. Натякнути про власну переробку було за великий гріх. «То не ваша справа, — казали суворо, — не лізьте туди, куди вас не просять...»

І не просто казали, а на неслухняних «підприємців» і справи кримінальні заводили — наганяли на інших страху. Мене теж, між іншим, намагалися залякати, коли в колгоспі відкрив швейний цех. Вдалося викрутитися, уникнути кари, піти шляхом розвитку сільської промисловості й далі.

Нам тепер декотрі заздрять: живете, мовляв, небідно, люди задоволені. Справді, гріх скаржитися. Техніка на ходу, пальним забезпечена, поля доглянуті, люди заробляють пристойно. А чому так? А тому, що ми не колгосп нині, ми вже давно не колгосп, а аграрне виробничо-торговельне об'єднання. Чому ми маємо, наприклад, бензин? Бо маємо м'ясні й овочеві консерви — веземо, обмінюємо. А як інакше? Окрім консервного і швейного цехів, маємо й інші виробництва — клеїмо галоші, випускаємо фарби, ось тепличне господарство стає на ноги, пекарню купили... Одне слово, господарство має гроші — вже не мільйонами оперуємо, а мільярдами. Розвиваємо власну будіндустрію — все, що треба для господарського будівництва, виготовляємо самі. А переробку сільгосппродукції будемо поглиблювати. Бо продавати сировину — це працювати собі на збиток. Ми, до речі, вже й два власні магазини маємо — у райцентрі, у Млинові, і ось тут, у селі...

Багато сільських керівників скаржиться, що держава дає малі дотації. А я вважаю, що їх взагалі не потрібно давати господарствам — дотації слід закладати у зарплати, у вашу, у мою. Нам не потрібно ганятися за здешевленням продукції, нам треба дорогий ринок. Дорогий ринок і високу зарплату. На дешевий ринок ніхто не повезе товару з далеких країв...

Ще кілька слів про «сільську промисловість». Не любили державні мужі її колись, не зігрівають увагою і тепер — душать податками. А саме цю справу не душити, а всіляко підтримувати треба. Треба селу вчитися заробляти гроші і врешті-решт перестати бути жебраком. А то соромно слухати: «Пального не дають...», «Будматеріалів не дають...» Хто тоді повинен давати? Зароби гроші і купи, що треба.

Ростислав РАДЧУК,
голова аграрного виробничо-торговельного об'єднання «Мир».

«МИ НЕ ЛІНИВІ, МИ — ТЕМНІ»

Півроку я побув на стажуванні у канадського фермера і лише тепер зрозумів, що таке сільське господарство. Ми, українці, не ліниві, хліборобами вважаємося з прадавніх давен, але якщо нас міряти цивілізованими мірками, то ми — темні. Світ дивується на нас: маєте, мовляв, такі землі, маєте такі руки, а живете жебраками.

Критику мусимо визнавати справедливою. Але разом з тим маємо й виправдання: а хто нас, теперішніх, мав навчити працювати на землі? Колгосп? Ні, він не для того задумувався.

Ось тепер ми, нарешті, прийшли до розуміння того, що нагодувати державу може лише вільний селянин. У тому числі і фермер. Не всім, щоправда, до вподоби така переорієнтація — бо чому б то так люто боролися проти нових форм господарювання? Ось у нас, на Рівненщині, фермерський рух шириться, як мокре горить. Оці двадцять гектарів землі мені насилу вдалося вирвати. Так само, як і моїм спільникам, з котрими поруч працюю — Борису Кондратюку і Василю Пашковському. Важко самотужки ставати на ноги, але настрій у мене оптимістичний — буде вільна Україна жити. Буде щасливо жити, матиме хліб і до хліба. Та до землі треба поставити справжніх господарів, людей, котрі відчувають відповідальність перед собою, перед своєю сім'єю, перед селом, державою. Це не просто слова. Підвести з колін наше село зможуть лише справжні патріоти, чесні і чисті душею люди.

Але передовсім нам треба вчитися працювати на землі. Ось взяти хоча б канадського фермера, де я стажувався. Півтори тисячі гектарів землі обробляють в основному двоє людей. Але яка там техніка! Які глибокі знання! Які технології! Нам можуть хіба що приснитися щодобові двокілограмові прирости на відгодівлі так званої ВРХ. А там це — буденна цифра.

І ось я зі своїми колегами задумав створити спільне українсько-канадське господарство (вже є домовленість з канадцями), щоб зробити його своєрідною школою бодай для свого району. Це нам так потрібно! А ми люди кмітливі, беручкі, ми навчимося швидко...

А поки що скромно засіваємо свої гектари, доглядаємо посіви, сподіваємося на добрий урожай.

Петро ОПАНАСЮК,
фермер.
Ходоси Рівненського району.

Юридична консультація

РАДГОСПНЕ ЖИТЛО МАЄ СТАТИ ВЛАСНИМ

Чи є нині житлоплоща радгоспів службовим приміщенням? Чи підлягають приватизації будинки й квартири радгоспів? Коли так, то які документи підготувати, щоб приватизувати житло?

Віктор КУЛИК.
Республіка Крим.

З моменту вступу в дію постанови Кабінету міністрів України від 11 липня 1992 року № 391 «Про зміну та визнання такими, що втратили силу, деяких рішень уряду УРСР з питань надання приміщень у будинках радгоспів» радгоспні квартири (будинки) втратили статус службових.

Разом з тим нині радгоспи можуть мати службове житло, куди за рішенням виконкому районної (міської, районної в місті) Ради народних депутатів включають тільки вільні приміщення.

Заселені будинки і квартири, що раніше належали радгоспам і вважалися службовими, нині можуть бути приватизовані на умовах і в порядку, визначених Законом України «Про приватизацію державного житлового фонду» та іншими нормативними актами, що регулюють відносини, пов'язані з приватизацією житла.

Зокрема, відповідно до Положення про порядок передавання квартир (будинків) у власність громадян (затвердженого наказом Держкомітету України з житлово-комунального господарства від 15 червня 1992 року, № 56) громадянинові, який виявив бажання приватизувати квартиру (будинок), слід звернутися до місцевого органу приватизації для отримання бланку заяви. Оформлена заява з доданою до неї довідкою про склад сім'ї і приміщення, яке вони займають, письмовими згодами на приватизацію тимчасово відсутніх членів сім'ї, а також документами, що підтверджують право на відповідні пільги, подається в орган приватизації місцевої держадміністрації (виконкому Ради народних депутатів) для реєстрації.

Строк оформлення документів і видання громадянинові зареєстрованого свідоцтва про право власності на квартиру (будинок) не може перевищувати одного місяця з дня реєстрації заяви на приватизацію.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Фірма «Ятрань» реалізує друкарські машинки «Ятрань», складання, настроювання, єдина гарантія — 2 роки, а також портативні «ІВІЦА».

Тел. 546-63-27.

ПЕЖО – ДОСВІД ДОРІГ УСЬОГО СВІТУ!

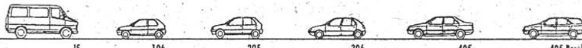
Багаторазові переможці ралі «ПАРИЖ-ДАКАР» автомобілі «ПЕЖО» довели свою міцність, надійність та економічність, і свій престиж повсюди – від пісків Сахари до автострад Америки.

Автомобілі «ПЕЖО» від офіційного імпортера «ІЛТА Київ» – це гарантія та фірмовий сервіс.

Двигун – дизельний чи бензиновий, додаткове обладнання, колір – на Ваш вибір.

ПРОДАЖ: Київ-10,
вул. Січневого повстання, 11-А
тел. (044) 290-40-33, 290-42-48
Львів (0322) 72-26-34, 72-59-28
Донецьк (0622) 55-30-94, 99-85-06

СЕРВІС: Київ,
Залізничне шосе, 25
тел. (044) 268-40-01

PEUGEOT ilta KIEV OFFICIAL IMPORTER

До уваги підприємств, організацій та заготівельних контор

ПРИЙМАЄМО ПОЛІЕТИЛЕНОВУ ПЛІВКУ

Первомайське виробниче об'єднання «Хімпром» приймає на пільгових умовах і в необмеженій кількості поліетиленову плівку, що була в користуванні.

Наша адреса: Харківська обл., м. Первомайський, виробниче об'єднання «Хімпром».

Телефон: (05748) 5-21-70. Дзвонити з 7.30 до 16.30.

ТЕКОМ

Державне виробниче об'єднання «ТЕКОМ»

ПРОПОНУЄ:

транспортабельні котельні установки,
парові та водогрійні котли,
обладнання хімводоочистки,
інше допоміжне обладнання.

Замовникам об'єднання надає технічну допомогу в питаннях монтажу, впровадження, модернізації та заміни обладнання.

Ми до ваших послуг!

УКРАЇНА, 258830, Черкаська область, м. Монастирище, вул. Леніна, 122, ДПО «ТЕКОМ», телетайп 147448 «ТЕМП», телекс 147021 «ТЕКОМ», телефакс (04746) 2-23-07. Телефони (04746) 2-13-80, 2-22-32, 2-12-86.

УВАГА! КОЛЬОРОВА ОНДАТРА!

Фермерське господарство **«Славутич»** реалізує: (липень—листопад 1993 р.) 2—3-місячний племінний молодняк ондатри кліткового утримання темно-бурого, каштанового, шоколадного, чисто чорного і білого кольорів.

Впроваджує: технологію цілорічного утримання, розмноження і вирощування звірів, яка передбачає за сезон (березень—вересень) від однієї сімейної пари кліткової ондатри одержати по 20—40 голів молодняка. Форма оплати будь-яка. Можливий бартер.

Укладає: договори на продаж 500 т кавунів на вересень 1993 р.

Звертатися за адресою: 325909, Херсон, село Степанівка, а/с 11, телефон 4-83-39 у райцентрі Білозерка Херсонської області.

АВТОМОБІЛІ «ВАЗ» УСІХ МОДЕЛЕЙ

В експортному виконанні зі складу в Києві. Торгівля вроздріб та оптом.

Реалізація здійснюється за адресою: м. Київ, вул. Волинська, 47, військовий магазин «Автомобілі».

Довідки телефонами: (044) 276-74-03, 276-81-97. МФТК «Інтерфорум».

Підприємство пропонує крейду молоту суху в необмеженій кількості активністю 54% в мішках паперових вагою 30 кг. Доставка транспортом споживача або вагонами. Ціна договірна.

З пропозиціями звертатись: Балаклія Харківської області, пл. Центральна, 11.

Телефон (05749) 5-24-36.

Український **БАНК** *·Відродження·*

ШАНОВНІ ДОБРОДІЇ!

Звертаємо вашу увагу: тільки у нас найвигідніші умови для вкладників, а саме —

230% річних

Мінімальна сума вкладу 5 тис. крб.

Тільки у нас при достроковому одержанні вкладу сплачується прибуток 50 % річної ставки за фактичний час збереження вкладу.

Крім того, кожен наш вкладник має можливість зробити доручення на ім'я іншої особи та заповісти свій вклад.

Український банк «Відродження» чекає на вас, шановні добродії, за адресою: м. Київ, вул. М. Коцюбинського, 7-А (ст. метро «Університет»).

Телефони: 221-30-04, 221-30-90.

Українське науково-виробниче об'єднання «Ліс» оголошує прийом до аспірантури з спеціальностей:

З відривом від виробництва: 03.00.16 — екологія; 05.21.01 — технологія і машини лісового господарства та лісозаготівель; 06.01.11 — захист рослин від шкідників і хвороб; 06.03.01 — лісові культури, селекція, насінництво та озеленення міст; 06.03.03 — лісознавство та лісівництво; лісові пожежі та боротьба з ними; 06.03.04 — агролісомеліорація та захисне лісорозведення; 08.00.05 — економіка, планування та організація управління народним господарством і його галузями.

Без відриву від виробництва: 03.00.09 — ентомологія: 03.00.27 — грунтознавство; 06.03.01 — лісові культури, селекція, насінництво та озеленення міст: 06.03.03 — лісознавство та лісівництво; лісові пожежі та боротьба з ними; 06.03.04 — агролісомеліорація та захисне лісорозведення.

Прийом заяв до 20 серпня 1993 р.

Вступні екзамени з 4 жовтня 1993 р.

Документи надсилати за адресою: 310024, м. Харків, вул. Пушкінська, 86, тел. 43-28-25.

Чи «стартуватиме» Україна?

Дещо про ратифікацію договорів СТАРТ-1 та про нерозповсюдження ядерної зброї (NPT)

Україна вирішила відкласти парламентське обговорення договору СТАРТ-1 та договору про нерозповсюдження ядерної зброї (NPT), оскільки її вимоги до Росії та інших країн з питань безпеки через економічні труднощі не зустріли належного розуміння. З чотирьох держав СНД, що мають ядерну зброю, тільки Україна відклала ратифікацію з важливих економічних та політичних міркувань. Ратифікація могла б зліквідувати перепони на шляху одержання економічної допомоги і змогла б подолати всі адміністративні та фінансові проблеми.

Україна — друга за чисельністю населення серед республік СНД і одна з чотирьох республік, де базується ядерна зброя. Перед нею постав цілий комплекс надзвичайних проблем на шляху до без'ядерного статусу. Була надія, що український парламент почне розгляд договорів СТАРТ-1 та NPT. Однак він вирішив відкласти їх розгляд через відсутність офіційних гарантій безпеки, що їх, як твердять українці, президент Б.Єльцин обіцяв президентові України. Українські лідери, пам'ятаючи історію жорстоких репресій як з боку царів, так і з боку московських комісарів, схоже, вважають для себе неможливим вірити обіцянкам Росії, котра має зіграти вирішальну роль у процесі «дедеризації» України.

Україна вимагає офіційних запевнень від Росії та чотирьох інших постійних членів Ради безпеки ООН у тому, що не буде жодної збройної агресії проти України, так само як і спроб чинити економічний тиск на Україну (наприклад, припинити поставки нафти з Росії), а також у тому, що територіальна цілісність України буде недоторканою.

Українці хочуть бачити більш конкретні дії з боку Заходу, особливо Америки, в наданні фінансової допомоги для демонтування ядерної зброї.

Фінансові вимоги України, в основному, зводяться до простого принципу: вона не зобов'язана витрачати свої кошти на демонтування майже двох тисяч ядерних боєголовок 176 міжконтинентальних балістичних ракет та їхніх стартових шахт. Аргументи України полягають у тому, що ці озброєння було розміщено на її теренах без згоди самої України і тепер вона не повинна витрачати на їх знищення свої кошти, які, за підрахунками українських експертів, становитимуть 1,5 мільярда доларів.

Україна також вважає, що їй належить фінансова компенсація за вивезення за її межі збагаченого урану та плутонію, які можна одержати при демонтуванні боєголовок. Знаючи про існування угоди про те, що США збираються купити майже 500 тонн збагаченого урану в Росії, Україна вимагає свою частку від продажу ядерних компонентів. Вона стверджує, що боєголовки були власністю всього колишнього СРСР, і як частина цього цілого вона має право на свою частку. Українські офіційні особи оцінюють вартість ядерних матеріалів у 6 мільярдів доларів. Вони також публічно натякнули на можливість самостійного продажу плутонію на світовому ринку.

Точка зору

Зрозумілий, як зрозумілі й багато інших українських вимог, той факт, що Україна разом з Росією, Білоруссю та Казахстаном погодилися в травні минулого року з Лісcабонським протоколом, — документом, покликаним привести чотири нові ядерні держави СНД до підписання договору СТАРТ-1. Протокол цей зобов'язує Україну та інші держави дотримуватися умов СТАРТу-1 і вимагає, щоб Україна приєдналася до договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерна держава «в найбільш стислі терміни». Протокол дозволяє ратифікувати обидва договори у відповідності з українською конституційною процедурою.

Росія, Казахстан та Білорусь ратифікували СТАРТ-1, і світ чекає тепер, щоб Україна також ратифікувала цю угоду, а договір набрав чинності. Доки СТАРТ-1, який передбачає скорочення на 30 відсотків американських та «СНГівських» ракет далекого радіусу дії, не ратифіковано, другий договір про скорочення стратегічних озброєнь (СТАРТ-2) не зможе набрати чинності. СТАРТ-2 передбачає знищення 17 тисяч ядерних боєголовок до 2003 року, а також ефективне знищення атакуючої ядерної зброї з обох сторін — російської та американської.

Україна одержить дуже багато, якщо наблизиться до того, щоб дотримуватися положень СТАРТу-1 та NPT. Міжнародна спільнота чекає цього від України і готова допомогти їй у вирішенні широкого кола економічних проблем.

Ратифікація покаже, що Україна віддана бажанню мати без'ядерний статус і що вона, як і весь світ, прагне рухатися шляхом ядерного роззброєння. Це стало б сигналом для її партнерів на переговорах, що настав час виконати попередні зобов'язання і щонайменше нарешті серйозно починати переговори про знищення ядерної зброї так швидко, безпечно й розумно, як це тільки буде можливим. Якщо Україна дотримуватиметься зобов'язань Лісcабонського протоколу, це зліквідує перепони на одержання нею американської фінансової допомоги відповідно до так званої поправки Нанна-Лугара, яка передбачає 800 мільйонів доларів за «транспортування, зберігання, охорону та знищення ядерної й іншої зброї» в колишньому Радянському Союзі. Колишній президент Буш запропонував Україні 175 мільйонів доларів за демонтування ядерних ракет та штахт за умови, що Україна ратифікує СТАРТ-1 та NPT. Ще 18,4 мільйона доларів було обіцяно Україні за підготовку засобів зв'язку та контроль над експортом, який має відношення до ядерної зброї та її компонентів.

Німеччина продемонструвала наміри виділити допомогу і сприяти Україні у знищенні її твердого ракетного палива та надати їй економічну допомогу взагалі. Ця допомога також ставиться в залежність від ратифікації обох ядерних договорів.

Під час візиту президента Л.Кравчука до Лондона на початку лютого цього року Великобританія погодилася надати гарантії безпеки та економічну допомогу, як тільки Україна ратифікує СТАРТ-1 і NPT.

Існують серйозні проблеми з обслуговуванням ядерної зброї на українській землі, що дозволяє сподіватися — Україна зробить усе можливе, щоб ратифікувати угоди без подальшої затримки. В середині лютого українські офіційні особи визнали, що обслуговування зброї недостатнє, звинувативши росіян у невиконанні своєї частини робіт після того, як Україна призупинила фінансування обслуговування ракет. Росіяни, у свою чергу, стверджують, що наполягання України на «адміністративному контролі» над ракетами все змішали, скаржаться, що деякі ракети вже дають підвищення радіоактивного фону.

Хто б не висловлював звинувачення, обидві сторони визнають, що забезпечення безпеки ракет недостатнє і ніхто не заперечує, що ситуація тривожна як для міжнародної спільноти, так і для народу України, який уже жорстоко постраждав від чорнобильського лиха.

Існування численних проблем, які необхідно подолати у відносинах між Україною та Росією, теж підкреслює: майбутнє обох країн великою мірою залежить від економічної та політичної кооперації між ними. Довгострокові переваги співпраці для українців та росіян вельми великі, щоб піддавати їх небезпеці через зброю, яка є і анахронічною, і небажаною. Як тільки Україна візьме на себе зобов'язання знищити цю зброю, міжнародна спільнота почне співпрацювати з Україною, що дасть вигоди, які так їй необхідні. А перспективи довгострокової кооперації між Україною і Росією стануть значно зримішими.

Хенк ВОЛЬЗАК,
голландський політолог
(спеціально для «Голосу України»).

Новини культури

Постаті історичні...

Видавництвом «Маяк», що в Одесі, щойно видано збірник «Історичні постаті України». До нього увійшли життєписи українських національних героїв — гетьманів Дмитра Вишневецького, Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, Павла Полуботка та Пилипа Орлика. Написані нариси відомими вітчизняними і зарубіжними письменниками та істориками, серед яких — Шарль Лемерсьє-Келькеже, Дмитро Яворницький, Проспер Меріме, Микола Костомаров. Упорядник збірника та автор вступної статті до нього Олександр Болдирєв.

Богдан Хмельницкий

... і казкові

Подібного видавництва ніде в Україні, окрім Одеси, немає. «Версія» єдина у своєму роді не тільки тому, що видають тут літературні твори виключно 7—12-літніх авторів, а й тому, що сам процес видання — редагування, макетування, комп'ютерний набір і верстка, тиражування книг, представлення видань читацькій аудиторії, — ведуть самі юні одесити. При ненав'язливій допомозі дорослих з міжнародного фонду «Культурна ініціатива» (Фонд Сороса), об'єднання дитячих клубів «Версія» (цю назву взяло собі й видавництво), педагогів, бібліотекарів.

Щойно вийшла чергова книжка «Версії» — «Пісні казкових чоловічків». А на черзі уже збірник «Як в...вувати батьків» (цілком серйозні дитячі рекомендації), фантастична повість Сергія Ромаскевича «Шукач пригод», дитяча рок-газета, виступи юних авторів на телебаченні.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса

Спорт

Із суддівських протоколів

Футбол. Збірна Хорватії — збірна України. 3:1(1:0). Товариський матч. Загреб. Стадіон Максимір. 30000 глядачів. Суддя Дарко Ямсек (Словенія).

Хорватія: Ладич, Живкович, Ярні, Павличич, Вулич (Младенович, 44), Першон, Аджич (Челич, 86), Міше, Шукер (Спенак, 81), Бобан, Бокшич (Бічанич, 59).

Україна: Ковтун, Попов, Беженар, Дірявка, Михайленко (Топчієв, 81), Полунін, Похлєбаєв, Грицина (Ковалець, 46), Шкапенко, Гусєв (Гусін, 46), Коновалов.

Голи: Шукер (13), Аджич (47), Гусін (57), Бічанич (82). Попереджено Дірявку, Похлєбаєва.

ФК «Гайдук» (Спліт, Хорватія) — збірна України. 2:0(0:0). Товариський матч. Спліт. Стадіон «Гайдук». 4000 глядачів. Суддя Анте Кулучич (Хорватія).

«Гайдук»: Міхачич, Буторович (Божикович, 69), Багоє (Шуніч, 54), Путнік, Першон (Младинич, 59), Новакович (Балаяїч, 60), Пралія, Міше (Рачуниця, 46), Рапаїч, Филипович (Длачиц, 58), Кожнику (Главач, 79).

Україна: Стронцицький, Попов (Яковенко, 46), Беженар, Дірявка, Михайленко, Полунін, Похлєбаєв (Топчієв,72), Ковалець, Шкапенко, Гусін (Гусєв, 10, Грицина, 46), Коновалов.

Голи: Рачуниця (61), Длачиц (66). На 90-й хвилині Беженар не реалізував пенальті. Попереджено Михайленка, Пралію, Кожнику, Топчієва.

Першість України. Перша ліга. 44 тур. «Кристал» — «Темп» — 3:3, «Десна» — «Нива» — 0:2, «Автомобіліст» — «Норд-АМ-Поділля» — 2:2, «Закарпаття» — «Рось» — 0:4, «Скала» — «Д...мо-2» — 0:0, «Нафтовик» — «Прикарпаття» — 2:2, «Ворс...» — «Приладист» — 2:2, «Сталь» — «Евіс» — 1:0, «Хімік» — «Металург» — 3:2, «Шахтар» — СК «Одеса» — 5:1, «Поліграфтехніка» — «Артанія» — 8:1.

Друга ліга. 36 тур. «Дністер» — «Галичина» — 3:1, «Меліоратор» — ЦСК ЗСУ — 3:1, «Титан» — «Дніпро» — 2:1, «Таврія» — «Азовець» — 3:0, «Вагонобудівник» — «Металург» — 3:0, «Бажановець» — «Явір» — 1:0, «Хімік» — «Зірка» — 2:1, «Газовик» — «Чорноморець-2» — 1:3.

Перехідна ліга. «Авангард» — «Олімпік» — 1:0, «Прометей» Д. — «Антрацит» — 1:2, «Динамо» — «Прометей» Ш — 2:2, «Торпедо» — «Шахтар» — 1:0, «Войковець» — «Фрунзенець» — 3:2, «Електрон» — «Нива-Борисфен» — 1:0, «Промінь» — «Лисоня» — 1:2.

Теніс. Уїмблдонський турнір. Лондон. Фінальні матчі. П. Сампрас (США) — Д. Кур'є (США) — 7:6, 7:6, 3:6, 6:4. Ш. Граф (Німеччина) — Я. Новотна (Чехія) — 7:6, 1:6, 6:4.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ **ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.**
♦ **Рукописів не повертаємо.**
♦ **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
♦ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311125.

1, 4, 5, 6 и 8, — сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».